

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı: 2001/382

Karar Sayısı: 2002/21

Karar Günü: 23.1.2002

Resmi Gazete Tarih/Sayı: 04.10.2002/24896

İPTAL DAVASINI AÇAN : Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet SEZER

İPTAL DAVASININ KONUSU : 29.6.2001 günlü, 4706 sayılı "Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un 3. maddesinin Anayasa'nın 170. maddesine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemidir.

II- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenilen Yasa Kuralı

29.6.2001 günlü, 4706 sayılı Yasa'nın iptali istenilen 3. maddesi şöyledir:

"MADDE 3.- 6831 sayılı Orman Kanununun değişik 2 nci maddesi (B) bendi gereğince Hazine adına orman sınırları dışına çıkartılan yerlerde, 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz.

Bakanlığın talebi üzerine bu yerlerin, daha önce kadastrosu yapılmamış ise, fiili kullanım durumları dikkate alınmak suretiyle, 3402 sayılı Kadastro Kanununun 11 inci maddesinde belirtilen askı ilânı hariç, diğer ilânlar yapılmaksızın öncelikle kadastrosu yapılarak, varsa üzerindeki muhdesatın kime veya kimlere ait olduğu ve kim veya kimler tarafından kullanıldığı kadastro tutanağının beyanlar hanesinde gösterilmek suretiyle Hazine adına tescil edilir ve Bakanlığın tasarrufuna geçer.

Kadastro sırasında, orman ile 6831 sayılı Orman Kanununun değişik 2 nci maddesinin (B) bendi uyarınca orman sınırları dışına çıkartılan parsel arasındaki ortak sınır; orman tahdit ve/veya kadastro haritaları teknik esaslara uygun ise bu haritalara göre, değilse harita ve tutanaklarda tanımlanan orman sınır taşları esas alınmak suretiyle kadastro ekibince belirlenir.

Bu yerler, Bakanlığın talebi üzerine, 3194 sayılı İmar Kanunu ve uygulama yönetmeliklerindeki kısıtlamalara tâbi olmaksızın, gerektiğinde ifraz ve/veya tevhit de edilir. İfraz ve/veya tevhit işlemleri sırasında herhangi bir nedenle oluşmuş pafta zemin uyumsuzluğunun tespiti halinde, ihtilaflı ve ihtilafsız kısımlar ayrılır. İhtilafsız kısımlarda ifraz ve/veya tevhit işlemleri yapılır. Diğer bölümlerde ise, gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra, otuz gün süre ile belediye, muhtarlık ve kadastro müdürlüğünde ilân edilir. İlân süresi içerisinde dava açılmadığı takdirde, düzeltme kesinleşir.

Kadastro hizmetleri Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca belirlenen fiyatlara, ifraz ve/veya tevhit işlemleri ise, Hazine ve Kadastro Mühendisleri Odasınca belirlenen fiyatlara göre yapılır. Bu işlemler için gerekli harcamalar, Bakanlık bütçesinden karşılanır.

Bu yerler; 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değerinden az olmamak üzere rayiç bedeli üzerinden; köylerde varsa öncelikle kullanıcısı orman köylüsüne, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde kullanıcılarına doğrudan satılabileceği gibi, aynı amaçla harca esas metre kare birim değeri üzerinden ilgili belediyelere ve Arsa Ofisi Genel Müdürlüğüne de devredilebilir.

Bu yerlerin kullanıcıları tarafından satın alınmasına ilişkin talepler öncelikle sonuçlandırılır. İdarece yapılan inceleme sonucunda, satışı uygun görülen ve bu amaçla kullanıcısına yapılan tebligat tarihinden itibaren otuz gün içinde kullanıcıları tarafından satın alınmayan yerler ile kullanıcısı bulunmayan yerler, Hazineye ait diğer taşınmaz mallar gibi değerlendirilir.

Bu yerlerin satışı, 3194 sayılı İmar Kanununun 18 inci maddesinde yer alan kısıtlamalara bağlı olmaksızın yapılır.

Özel kanunları gereğince satışı mümkün olmayan yerlere ilişkin hükümler saklıdır."

B- İlgili Yasa Kuralı

6831 sayılı "Orman Kanunu"nun ilgili görülen 3302 sayılı Yasa ile değişik 2. maddesinin (B) fıkrası şöyledir:

"B) 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş yerlerden; tarla, bağ, bahçe, meyvelik, zeytinlik, fındıklık, fıstıklık (antep fıstığı, çam fıstığı) gibi çeşitli tarım alanları veya otlak, kışlak, yaylak gibi hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ile şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerleşim alanları,

Orman sınırları dışına çıkartılır"

C- Dayanılan Anayasa Kuralı

Dayanılan Anayasa kuralı şöyledir:

"MADDE 170.- Ormanlar içinde veya bitişiğindeki köyler halkının kalkındırılması, ormanların ve bütünlüğünün korunması bakımlarından, ormanın gözetilmesi ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliğini sağlayıcı tedbirlerle, 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tamamen kaybetmiş yerlerin değerlendirilmesi; bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin tespiti ve orman sınırları dışına çıkartılması; orman içindeki köyler halkının kısmen veya tamamen bu yerlere yerleştirilmesi için Devlet eliyle anılan yerlerin ihya edilerek bu halkın yararlanmasına tahsisi kanunla düzenlenir.

Devlet, bu halkın işletme araç ve gereçleriyle diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırıcı tedbirleri alır.

Orman içinden nakledilen köyler halkına ait araziler, Devlet ormanı olarak derhal ağaçlandırılır."

D- İlgili Anayasa Kuralı

İlgili görülen Anayasa kuralı şöyledir :

"MADDE 169.- Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasî propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz.

Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz."

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Mustafa BUMİN, Haşim KILIÇ, Samia AKBULUT, Yalçın ACARGÜN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Fulya KANTARCIOĞLU, Rüştü SÖNMEZ, Ertuğrul ERSOY, Ahmet AKYALÇIN ve Enis TUNGA'nın katılmalarıyla 12.9.2001 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma isteminin bu konudaki raporun hazırlanmasından sonra karara bağlanmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenilen ve ilgili görülen yasa kuralları, dayanan ve ilgili görülen Anayasa kuralı ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

4706 sayılı "Hazineye Ait taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un itiraz konusu 3. maddesinde 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 3302 sayılı Yasa ile değişik 2. maddesinin (B) fıkrası gereğince, Hazine adına orman sınırları dışına çıkartılan yerlerin, rayiç bedeli üzerinden; köylerde öncelikle kullanıcısı orman köylüsüne, Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde ise kullanıcılarına doğrudan satılabileceği gibi aynı amaçla harca esas metrekare birim değeri üzerinden ilgili Belediyelere ve Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü'ne de devredilebileceği belirtilmiştir.

Bu düzenleme ile, orman sınırları dışına çıkartılan yerlerin satışı ve aynı amaçla da devri imkânı getirilmiştir.

Dava dilekçesinde, orman niteliğini yitirdiği için orman sınırları dışına çıkartılan yerlerin yalnızca orman köyleri halkının nakli ve yerleştirilmesi amacıyla tahsis edilebileceği, bu yerlerin orman içindeki köyler halkına ya da bir başkasına satılamayacağı, buna rağmen itiraz konusu kuralla, orman niteliğini yitirdiği için orman sınırları dışına çıkarılan yerlerin mülkiyetinin orman köylülerine ve diğer kullanıcı kişilere satılması ya da ilgili belediyeler ile Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü'ne devredilmesi imkânının getirildiği, bunun ise Anayasa'nın 170. maddesine açıkça aykırılık oluşturduğu ileri sürülmüştür.

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi, yasaların, kanun hükmünde kararnamelerin ve TBMM İçtüzüğü'nün Anayasa'ya aykırılığı konusunda ilgililer tarafından ileri sürülen gerekçelere dayanmak zorunda değildir. İstemle bağlı kalmak koşuluyla başka gerekçe ile de Anayasa'ya aykırılık kararı verebilir. Bu nedenle dava konusu kural, Anayasa'nın ilgili görülen 169. maddesi yönünden de incelenmiştir.

Anayasa'nın 169. maddesinde, Devlet ormanlarının mülkiyetinin devrolunamayacağı, ormanların korunması ve alanlarının genişletilmesi için Devletçe gerekli yasal düzenlemelerin yapılacağı ve önlemlerin alınacağı, ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme izin verilemeyeceği, orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen arazilerin, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında orman sınırlarında daraltma yapılamayacağı ön görülerek hangi hallerde orman sınırlarında daraltma yapılabileceği belirtmiştir.

Anayasa'nın, 170. maddesinde de, ormanlar içinde veya bitişiğindeki köyler halkının kalkındırılması, ormanların ve orman bütünlüğünün korunması bakımından, ormanın gözetilmesi ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliği sağlayıcı tedbirlerin alınacağını, 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tamamen kaybetmiş yerlerin değerlendirilmesi, bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin tesbiti ve orman sınırları dışına çıkartılması, orman içindeki köyler halkının kısmen veya tamamen bu yerlere yerleştirilmesi için Devlet eliyle anılan yerlerin ihya edilerek ancak bu halkın yararlanmasına tahsis edileceği hükme bağlanmıştır.

Anayasa ile bu işlerin yapılması Devlete görev olarak yüklenmiş, ülke nüfusunun dörtte birine yakın bölümü olarak sağlıklı biçimde ve düşük sosyo-ekonomik yapı içinde yaşayan orman içi veya bitişiği köyler halkına, bilim ve fen bakımından orman olarak işletilmesinde hiçbir yarar görülmeyen yerlerin Devlet eliyle ihya edilerek yararlanılmak üzere tahsis edileceği açıklanmıştır. Bu nedenle, orman sınırları dışına çıkarılan yerlerin yalnızca orman köyleri halkının nakli ve yerleştirilmesi amacıyla değerlendirilmesi olanaklıdır. Böylece, ormanların tahribi önlenerek ulusal ekonomiye katkısı sağlanmak suretiyle orman köylüsünün üretici haline getirilip kalkındırılması amaçlanmıştır.

Anayasa'nın bu emredici kuralı nedeniyle yasakoyucunun, bu alanların kullanıcılarına veya başkalarına, hatta orman içi köyler halkına satılmasını veya bu amaçla devredilmesini sağlayacak bir düzenleme yapması olanaklı değildir.

Anayasa'nın 169. maddesindeki orman sınırlarının daraltılmasına olanak tanınan iki halde de, orman sınırları dışına çıkarma sonucu elde edilen alanların değerlendirilmesi açısından herhangi bir ayırım yapılamayacağı, bu yerlerden yararlanmaya ilişkin düzenlemelerin, Anayasa'nın 170. maddesinde öngörülen amaca uygun yapılması gerekeceği kuşkusuzdur.

Bu nedenle, Hazine adına orman sınırları dışına çıkarılan yerlerin satışı ve bu amaçla devri olanağını getiren dava konusu kural Anayasa'nın 169. ve 170. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Haşım KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Fulya KANTARCIOĞLU ve Tülay TUĞCU bu görüşe katılmamışlardır.

V- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI

4706 sayılı Kanun'un 3. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı konusunda güçlü belirtiler bulunması ve uygulanmasından doğacak ve sonradan giderilmesi güç veya olanaksız durum ve zararların önlenmesi için 14.9.2001 gününden yapılan inceleme de "esas hakkında karar verilinceye kadar", 23.1.2002 gününde de "...kararın Resmî Gazete'de yayımlanacağı güne kadar MADDENİN YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASINA" oybirliğiyle karar verilmiştir.

VI- SONUÇ

29.6.2001 günlü, 4706 sayılı "Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un 3. maddesinin, Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Haşım KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Fulya KANTARCIOĞLU ile Tülay TUĞCU'nun karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 23.1.2002 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Mustafa BUMİN	Haşım KILIÇ	Samia AKBULUT
Üye	Üye	Üye
Yalçın ACARGÜN	Sacit ADALI	Fulya KANTARCIOĞLU
Üye	Üye	Üye
Rüşti SÖNMEZ	Ertuğrul ERSOY	Tülay TUĞCU
Üye		Üye
Ahmet AKYALÇIN		Enis TUNGA

KARŞIOY YAZISI

4706 sayılı "Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un iptali istenen 3. maddesi ile 6831 sayılı Orman Kanunu'nun değişik 2. maddesinin (B) bendinde belirtilen yerlerin rayiç bedel üzerinden öncelikle orman köylüsüne, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde ise kullanıcılarına doğrudan satılabileceği gibi aynı amaçla ilgili belediye ve Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü'ne devredilebileceği öngörülmüştür.

6831 sayılı Orman Kanunu'nun değişik 2. maddesinin (B) bendinde "31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş yerlerden tarla, bağ, bahçe, meyvelik, zeytinlik, fındıklık, fıstıklık (antep fıstığı, çam fıstığı) gibi çeşitli tarım alanları veya otlak, kışlak, yaylak gibi hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ile şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerleşim alanları, orman sınırları dışına çıkartılır" denilmektedir. Buna göre belirtilen bu yerler 4706 sayılı Yasa'nın iptali istenen 3. maddesiyle satış ve devri öngörülen Hazine arazileridir.

Anayasa'nın 169. maddesinin dördüncü fıkrasında iki durum dışında orman sınırlarında daraltma yapılamayacağı belirtilmiştir. Buna göre,

a) Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiç bir yarar görülmeyen aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler,

b) 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında orman sınırlarında daraltma yapılamayacaktır.

(a) bendindeki durum devamlılık arzeden bir niteliğe sahip olmakla beraber, (b) bendinde belirlenen durumlar 31.12.1981 tarihinden önceki dönemi düzenlemektedir. (b) bendinde belirtilen duruma benzer bir uygulama 1961 Anayasası'nın 131. maddesinde de yer almış ve beşinci fıkrasında "Anayasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce..." ifadesi kullanılarak bu tarihten önceki durumlar için şartlar oluşmuşsa orman sınırlarında daraltma yapılabileceği öngörülmüştür.

Anayasa'da öngörüldüğü gibi orman sınırlarının daraltılması sonucunda orman arazisi niteliğini kaybetmiş yerlerin devir ve satış yoluyla gerçek ve tüzelkişilere aktarılması olanaklı mıdır? İptali istenen madde sadece 31.12.1981 tarihinden önce orman sınırları dışına çıkarılmış yerlerin durumunu düzenlediğinden görüşümüzde bununla sınırlı olacaktır.

Anayasa'nın 169. maddesinde "ormanların korunması ve geliştirilmesi" düzenlenmiş iken 170. maddesinde "orman köylüsünün korunması" kurala bağlanmıştır. 169. maddeye göre, orman alanı dışına çıkarılmış olan yerlerin ne şekilde değerlendirileceği bu madde içinde yer almamıştır. Ancak, 170. maddede orman köylüsünün korunması bağlamında iki tür uygulama öngörülmüştür.

Buna göre,

- 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tamamen kaybetmiş yerlerin DEĞERLENDİRİLMESİNİN,

- Bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin tespiti ve orman sınırları dışına çıkartılması ve ihya edilerek orman köylüsüne TAHSİSİNİN,

yasa ile yapılması gerekmektedir.

31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini kaybetmiş yerlerin DEĞERLENDİRİLMESİNDEN söz edilirken, bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin İHYA edilmesinden bahsedilmektedir. Anayasa'nın 169. maddesinin son fıkrasında 31.12.1981 tarihinden önce orman niteliğini kaybetmiş ancak tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik, tarım ve hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ile şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler, ihya edilmesine gerek olmayan halen yararlanılmakta olan başka bir anlatımla ihya edilmiş yerlerdir. Anayasa'nın 170. maddesinde ihya edilmiş bu yerlerin "değerlendirilmesinden" bahsedilmektedir. Değerlendirmeden amaç bu yerlerin fiyatlandırılarak satış ve devrini sağlamaktır. Nitekim, Anayasa'nın 170. maddesinin görüşülmesi sırasında komisyon sözcüsü değerlendirmeden amacın "paralandırılarak" satışının olduğunu ifade etmiştir. Bu satış orman köylülerine olabileceği gibi bunlar dışındaki özel ve tüzelkişilere de yapılabilecektir. Yine 170. maddede öngörülen bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerler Devletçe ihya edilecek ancak, orman köylüsüne tahsis edilebilecektir. Maddedeki 31.12.1981 tarihinden önce orman niteliğini kaybetmiş yerlerin orman köylüsüne tahsisi gerekir gibi bir sonuca varmak mümkün değildir. Her ne kadar 170. maddenin matlabı "orman köylüsünün korunması" başlığı taşıyorsa da, koruma "bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin ihya edilerek tahsisinden" ibarettir.

Belirtilen nedenlerle, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun değişik 2. maddesinin (B) bendinde belirtilen orman sınırları dışındaki Hazine arazilerinin satışını öngören 4706 sayılı Yasa'nın iptali istenen 3. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığı düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Başkanvekili

Haşim KILIÇ

Üye

Yalçın ACARGÜN

KARŞIOY GEREKÇESİ

29.6.2001 günlü, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un dava konusu 3. maddesi ile 6831 sayılı Orman Kanunu'nun değişik 2. maddesinin (B) bendi gereğince Hazine adına orman sınırları dışına çıkartılan yerlerin belli koşullarla satışına izin verilmektedir. 6831 sayılı Yasa'nın 2. maddesinin (B) bendinde orman sayılan yerlerden; 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş yerlerden; tarla, bağ, bahçe, meyvelik, zeytinlik, fındıklık, fıstıklık (antep fıstığı, çam fıstığı) gibi çeşitli tarım alanları veya otlak, kışlak, yaylak gibi hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ile şehir kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerleşim alanlarının orman sınırları dışına çıkartılacağı belirtilmiştir. Dava konusu kuralla bu yerlerin satışı olanaklı hale gelmektedir.

Anayasa'nın 169. maddesinin ilk fıkrasında, "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerine yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi devlete aittir." ikinci fıkrasında, "Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zaman aşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz."; dördüncü fıkrasında da "Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında orman sınırlarında daraltma yapılamaz" denilmektedir. 170. maddede ise orman içinde veya bitişiğindeki köyler halkının kalkındırılması, ormanların ve bütünlüğünün korunması bakımlarından, ormanın gözetilmesi ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliğini sağlayıcı tedbirlerle, 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tamamen kaybetmiş yerlerin değerlendirilmesinin; bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin tespiti ve orman sınırları dışına çıkartılmasının; orman içindeki köyler halkının kısmen veya tamamen bu yerlere yerleştirilmesi için Devlet eliyle anılan yerlerin ihya edilerek bu halkın yararlanmasına tahsisinin Kanunla düzenleneceği belirtilmiştir.

Anayasa'nın 169. ve 170. maddelerinin belirtilen kurallarının birlikte incelenmesinden, 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ile şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerlerin orman sınırları dışına çıkarılabileceği bu yerlerin değerlendirilmesinin ise kanunla düzenlenebileceği anlaşılmaktadır. Ancak dava konusu kuralın Anayasa'ya aykırılığı hakkında sağlıklı bir sonuca varılabilmesi için "değerlendirme" kavramı içine "satış" yoluyla değerlendirmenin girip girmeyeceğinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Anayasa'nın 170. maddesinde, kanunla düzenleneceği belirtilen yerlerden 31.12.1981 tarihinden önce orman vasfını kaybedenlerin "değerlendirilme"sinden bu tarihten sonra bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyenlerin ise orman içindeki köyler halkının kısmen veya tamamen yerleştirilmesi için Devlet eliyle buraların ihya edilerek bu halkın yararlanmasına "tahsis"inden söz edilmektedir. "Değerlendirme"nin "Satış"ı da

kapsayan geniş içeriğine karşın "tahsis" in idare hukukunda tanımı ve sınırları belirli bir kavram olduğu açıktır. Bu durumda, Anayasa'nın, 169. ve 170. maddelerinde belirtilen ve 31.12.1981 tarihinden önce orman niteliğini kaybetmiş yerlerin orman içindeki köyler hakkının yararlanmasına öncelik tanınarak üçüncü kişilere de satılarak değerlendirilmesine olur verildiğinin kabulü gerekir. 31.12.1981 tarihinden önce orman vasfını kaybeden yerler için de yalnız tahsis yapılabileceği sonucuna varılması ise farklı durumları Anayasa'nın öngörmediği biçimde aynı kurallara bağlı tutmak anlamına geleceğinden böyle bir yorumun 170. maddenin amacına uygun olduğu kabul edilemez. Kaldı ki Anayasa koyucunun 31.12.1981'den öncesi ve sonrası için aynı hukuki statüyü öngörmek istemesi halinde böyle bir ayırıma giderek birisi için "değerlendirme" diğeri için "tahsis" sözcüğünü kullanmasına da gerek yoktu.

4706 sayılı Yasa'nın dava konusu 3. maddesi ile Anayasa'nın 169. ve 170. maddelerine koşut olarak 6831 sayılı Yasa'nın 2. maddesinin (B) bendinde sayılan yerlerden 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybedenlerin belli koşullarla satışına izin verilmesinde Anayasa'ya aykırılık bulunmadığından iptal isteminin reddi gerekeceği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Tülay TUĞCU